

Program **Wychowawczo – Profilaktyczny**

*Szkoły Podstawowej nr 5
im. Janusza Kusocińskiego
w Świdniku
w roku szkolnym 2019/2020*

Świdnik 2019

Wstęp

Program Wychowawczo – Profilaktyczny powstał po przeprowadzonej ewaluacji. Badaniami objęto rodziców, uczniów i nauczycieli. Ponadto uwzględniono diagnozę wychowawczą przeprowadzoną przez wychowawców wskazanych klas. Stałe monitorowanie działań wychowawczych i profilaktycznych oraz pojawiających się problemów (od wielu lat tworzone są plany naprawcze na podstawie badań ankietowych dotyczących poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole) pozwoliło stworzyć program zgodny z oczekiwaniami wszystkich podmiotów uczestniczących w życiu szkoły. Ujęte w programie zagadnienia będą poddawane corocznej ewaluacji, co pozwoli wyodrębnić obszary wymagające zmian i dostosować pracę do zaistniałych potrzeb.

Zgodnie z definicją, **wychowanie** to: „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”. Pragniemy, by treści i działania ujęte w planowanych działaniach, zapewniły uczniom lepsze funkcjonowanie w życiu zarówno osobistym, jak i społecznym.

Zadaniem naszej szkoły jest stwarzanie uczniom optymalnych warunków do harmonijnego rozwoju, zdobywania wiedzy i umiejętności poprzez indywidualizację procesu kształcenia, a także osobowe traktowanie każdego wychowanka i organizacja wszechstronnej pomocy potrzebującym, dlatego kształtujemy postawy prospołeczne np. poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym. Wiąże się to ze współpracą także z innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły (takimi jak m.in. Poradnia Psych. – Pedagogiczna, Miejskie Centrum Profilaktyki, Centrum Edukacji Obywatelskiej).

Kluczową rolę w budowaniu środowiska szkolnego, sprzyjającego wychowaniu i profilaktyce, pełnią **nauczyciele**. To oni bowiem stanowią dla uczniów wzorzec osobowy człowieka dorosłego, z którym należy się identyfikować. W ramach edukacji przybliżają uczniom osiągnięcia nauki, umożliwiając im zrozumienie człowieka i świata oraz mechanizmów ich funkcjonowania. Są trenerami w zakresie uczenia i usprawniania podstawowych umiejętności i kompetencji niezbędnych w codziennym życiu, stale doskonaląc swój warsztat pracy, rozbudzają ich kreatywność i przedsiębiorczość. Jako wychowawcy są przewodnikami w odkrywaniu przez uczniów osobistych potencjałów, realizacji zadań rozwojowych oraz rozwijaniu ich odpowiedzialności za własny rozwój.

Najważniejsze jednak wydaje się to, co łączy wychowanie i profilaktykę – jest to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Poprzez ich urzeczywistnianie wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, to dzięki nim wychowawcy mogą współpracować (mimo, że preferują różne metody oddziaływań), wreszcie – to w świetle wartości

i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.

System wartości, na których opieramy naszą pracę wychowawczą, takich jak: uczciwość, tolerancja, szacunek, szczerłość, zaufanie, prawdomówność, pomoc potrzebującym, obowiązkowość i sumienność, patriotyzm, a także kultura osobista – stworzono na podstawie opinii rodziców, nauczycieli i uczniów, respektując chrześcijański system wartości oraz uniwersalne zasady etyki.

Treści i działania profilaktyczne zostały dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów. Uznano, że szczególnie ważne jest dążenie do zaspokojenia takich **potrzeb** naszych wychowanków, jak: poczucie bezpieczeństwa (uważamy, że uczeń czując się bezpiecznie jest chętny i otwarty na współpracę); kontaktu z „mistrzem” (nauczyciel autorytetem w każdej dziedzinie); uznania i akceptacji (dostrzegania każdego osiągnięcia, a tym samym inspirowanie do dalszych sukcesów); poszanowanie godności własnej i drugiego człowieka (bez względu na pochodzenie, przekonania i wygląd); podtrzymywania i wzmacniania więzi przyjacielskich i koleżeńskich; mówienia prawdy i otwartego wyrażania myśli (nie raniąc nikogo); obiektywnego i sprawiedliwego traktowania.

Ponadto mając na uwadze ważną rolę w profilaktyce czynników chroniących założono, że wzmacnianie ich przyczyni się w znacznym stopniu do osłabienia czynników ryzyka. Pozwoli to na podjęcie takich działań, które opóźnią inicjację sięgania po środki uzależniające, zmniejszą ilość zachowań ryzykownych, a także ograniczą rozmiary uzależnień. Wśród czynników chroniących

za ważne uznano takie czynniki jak:

wieź emocjonalna z rodzicami poprzez np. włączanie rodziców w życie szkoły, imprezy i uroczystości szkolne, prowadzenie i organizowanie szkoleń, zasięganie opinii w ważnych dla szkoły sprawach; promowanie wartości prorodzinnych np. w trakcie realizacji przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”, godzin wychowawczych;

zainteresowanie nauką szkolną poprzez rozwijanie zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych, w kołach zainteresowań, przygotowanie do konkursów, turniejów itp.; udział w zajęciach dodatkowych dla uczniów z trudnościami w nauce; organizację zajęć z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz spotkań i prelekcji dotyczących dalszej drogi życiowej i zawodowej, realizację tematów związanych z orientacją zawodową;

regularne praktyki religijne poprzez zadeklarowany udział młodzieży w lekcjach katechezy, rekolekcjach, życiu parafii; kultywowanie tradycji bożonarodzeniowych i wielkanocnych w ramach uroczystości szkolnych i klasowych np. spotkania opłatkowe;

poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych poprzez realizację tematów z zakresu „Wiedzy o Społeczeństwie”; organizowanie prelekcji, warsztatów dla uczniów, rodziców z przedstawicielami prawa, ustawiczne wdrażanie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

i jego ewaluowanie;

przynależność do pozytywnej grupy poprzez propagowanie idei Samorządu Uczniowskiego i zachęcanie do udziału w jego pracach; aktywizowanie uczniów do udziału w życiu społeczności szkolnej, rozwijanie zainteresowań, wdrażanie klasowych programów wychowawczych, aktywna praca w Klubie Przyjaciół UNESCO, PCK, Szkolnym Kole Caritas, Szkolnym Kole Wolontariatu, zachęcanie do udziału: w zajęciach sportowych i rekreacyjnych, artystycznych, apelach szkolnych, spektaklach profilaktycznych; organizowanie i udział w wymianie międzynarodowej młodzieży z krajów Unii Europejskiej i USA, działalność w ramach Klubu Asystentów Bibliotecznych, Gazetki Szkolnej, teatru szkolnego, szerokiej gamy przedmiotowych kół zainteresowań, wdrażanie do działalności samorządowej na terenie miasta – uczestnictwo w Młodzieżowej Radzie Miasta;

propagowanie idei wolontariatu poprzez organizowanie i prowadzenie różnorodnych akcji charytatywnych, zachęcanie do aktywnego w nich udziału uczniów, nauczycieli i rodziców oraz społeczności lokalnej; prowadzenie godzin wychowawczych, spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych- fundacji, stowarzyszeń, kół na temat wartości wynikających z udzielania pomocy osobom potrzebującym, niepełnosprawnym, terminalnie chorym; zdobywanie pierwszych doświadczeń zawodowych niezbędnych w przyszłej pracy;

szerzenie idei tolerancji m. in. wobec osób niepełnosprawnych, mniejszości narodowych poprzez organizację zajęć integracyjno-adaptacyjnych, imprez klasowych i szkolnych, konkursów związanych z szeroko rozumianą integracją, współpraca z instytucjami zajmującymi się opieką i pomocą osobom niepełnosprawnym, coroczne tworzenie klas integracyjnych.

Realizując działania wychowawcze i profilaktyczne, chcemy doprowadzić do eliminacji takich czynników ryzyka jak: *palenie tytoniu* poprzez prowadzenie prelekcji w ramach godzin wychowawczych, lekcji biologii, wystawek, zajęć metodą projektów uświadamiających o negatywnych skutkach nałogu; *używanie alkoholu* poprzez organizowanie spotkań młodzieży ze specjalistami z Miejskiego Centrum Profilaktyki; *używanie innych środków psychoaktywnych*, np. narkotyków, leków, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych poprzez realizację zajęć warsztatowych, dotyczących różnorodnych zagrożeń m.in. narkomanii, organizowanych dla uczniów, rodziców i nauczycieli; *wczesna aktywność seksualna* poprzez realizację tematów z zakresu „Wychowanie do życia w rodzinie”; *zachowania agresywne i przestępcze* w tym cyberprzemoc poprzez prowadzenie prelekcji z przedstawicielami prawa uświadamiających o odpowiedzialności karnej nieletnich; *popelnianie czynów nagannych*; organizowanie zajęć dotyczących przemocy, rozmowy oraz projekcja filmów na godzinach wychowawczych; *uzależnienia medialne*, np. *od internetu, telefonu komórkowego* poprzez prowadzenie godzin wychowawczych, pogadanek na temat mechanizmów uzależnienia, projekcję filmów i innych multimediiów, udzielanie porad rodzicom ucznia zagrożonego uzależnieniem w celu objęcia go pomocą psychologiczną lub psychiatryczną.

Elementy programu:

1. Podstawa prawna:.....	7
2. Sylwetka absolwenta szkoły	8
3. Analiza dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły.	10
4. Strategia wychowawczo – profilaktyczna szkoły.....	11
a. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach 0 - III (obszary, zadania, cele ogólne).....	11
b. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV – VIII (obszary, zadania, cele ogólne).	16
c. Treści i formy działań wychowawczo – profilaktycznych:.....	22
5. Strategia Ewaluacyjna Programu.	24
6. Rekomendacje do realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego w roku szkolnym 2019/2020:.....	25

1. Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (szczególnie art. 72),
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych,
- Konwencja o Prawach Dziecka,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
- Narodowy Program Zdrowia.

2. Sylwetka absolwenta szkoły

Sfery rozwojowe ucznia	Opis osiągnięć wychowanka
• Fizyczna	- dba o zdrowie, unika wszelkich używek - ma świadomość ich negatywnego wpływu na swoje zdrowie; - prowadzi zdrowy styl życia; - zna zasady zdrowego, racjonalnego odżywiania się i kieruje się nimi; - rozumie potrzebę aktywności fizycznej i stosuje ją w życiu; - potrafi udzielać pierwszej pomocy; - jest odpowiedzialny za zdrowie własne i innych; - zna zasady BHP i ich przestrzega; - jest świadomy zmian zachodzących w jego ciele; - zna zasady zachowań w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa własnego i innych.
• Psychiczna (np. emocjonalna, intelektualna)	- zna swoje mocne i słabe strony; - potrafi określać bliższe i dalsze cele życiowe; - jest zmotywowany do ciągłego rozwoju i samokształcenia; - cechuje go samoświadomość, twórczość i kreatywność; - potrafi określić własne możliwości; - rozwija się intelektualnie; - potrafi mądrze korzystać z szerokiego dostępu do wiedzy; - właściwie planuje swoją pracę i wypoczynek; - jest ciekawy świata, stale poszerzając swoje wiadomości na temat zjawisk i zależności w nim występujących; - potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w sytuacjach praktycznych; - potrafi wyrażać emocje w sposób konstruktywny - jest asertywny; - zna sposoby radzenia sobie ze stresem; - potrafi pracować pod presją czasu; - jest empatyczny, wrażliwy na potrzeby innych. - jest świadomy zagrożeń współczesnego świata.
• Spoleczna	- jest uprzejmy, życzliwy i uczciwy; - chętnie pomaga innym, podejmując działania w celu poprawy nich sytuacji; - jest tolerancyjny; - rozumie, że różnice między ludźmi, wynikające z ich różnych możliwości, motywacji oraz odmienności kulturowej, są zjawiskiem normalnym; - wykazuje się odwagą cywilną, stając w obronie słabszych; - rozróżnia dobre i złe uczynki; - zachowuje się odpowiedzialnie i świadomie; - szanuje siebie i innych; - ma poczucie przynależności do grupy np. drużyna, klub, wspólnota; - współpracuje w zespole;

	- potrafi przyznać się do błędu i ponieść konsekwencje swojego postępowania; - rozumie zasady demokracji - dyskutuje we właściwej formie; - rozwija potrzebę ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa; - ma świadomość roli i wartości rodziny w życiu człowieka; - potrafi inicjować i podtrzymać głębsze relacje; - potrafi wyrażać własne opinie, poglądy i przekonania, nie urażając innych osób.
• Duchowa	- jest wrażliwy na kwestie moralne: prawdę, piękno i dobro; - dokonuje analizy postaw, wartości, przekonań; - szanuje kulturę i dorobek narodowy; - dba o dobre imię szkoły; - jest patriotą – zna historię swojego kraju i regionu; - zna miejsca pamięci narodowej w środowisku lokalnym; - aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych, narodowych i patriotycznych; - zna i szanuje chrześcijański system wartości; - wykazuje się postawą tolerancji wobec innych religii i wyznań oraz światopoglądu; - podtrzymuje i kultywuje tradycje narodowe; - kieruje się pozytywnymi wartościami w swoim życiu;

3. Analiza dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły.

Planowane do realizacji działania zostały sformułowane w wyniku przeprowadzonej przez wychowawców wnikliwej diagnozy potrzeb danej klasy oraz poszczególnych uczniów. Diagnoza ta oparta była na obserwacji i doświadczeniach wychowawcy, związanych z pojawianiem się problemów w danym zespole klasowym. Przeprowadzona diagnoza miała na celu wyodrębnienie obszarów wymagających naprawy. Celem tej diagnozy było porównanie planowanych działań z uzyskanymi efektami, co pozwoliło na dostosowanie pracy szkoły do potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki. Podczas zebrań Zespołu Wychowawczego oraz Zespołów Nauczycieli uczących w danej klasie dokonywano wnikliwej oceny pojawiających się w danej klasie problemów wychowawczych.

Informacje niezbędne do uzyskania pełnej diagnozy uzyskano również z badań ankietowych przeprowadzonych wśród młodzieży. Dotyczyły one poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią. Wnioski z tych badań w formie raportu są zawarte w raportach, ponadto są wykorzystywane do opracowania planów pracy wychowawczej i profilaktycznej na nowy rok szkolny.

W tworzeniu niniejszego programu ważną rolę pełnią **rodzice**, gdyż to na nich spoczywa odpowiedzialność za wychowanie swoich dzieci. Rolą szkoły zaś jest wspieranie i uzupełnianie rodziców w tym procesie. Podobnie jak uczniów i nauczycieli, w ankiecie ewaluacyjnej zapytaliśmy rodziców między innymi o ich system wartości oraz, które potrzeby uczniów są zaspakajanie w szkole. Ponadto rodzice określili, które według nich, czynniki chroniące powinny być przez nauczycieli szczególnie uwzględnione w pracy wychowawczej oraz na które czynniki ryzyka należy zwrócić większą uwagę.

4. Strategia wychowawczo – profilaktyczna szkoły.

a. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach 0 - III (obszary, zadania, cele ogólne).

Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna obejmuje pierwsze cztery lata nauki dziecka w szkole i ma za zadanie stopniowo przygotować dziecko do uczestnictwa w życiu społeczności szkolnej i środowiska lokalnego, a w dalszej perspektywie – do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Cele wychowania i sposób ich realizacji są dostosowane do indywidualnych możliwości intelektualnych, emocjonalnych, społecznych i zdrowotnych dziecka będącego w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym.

Zakładamy, iż uczeń kończący edukację wczesnoszkolną nabędzie takich umiejętności, jak:

OBSZAR	UMIEJĘTNOŚCI
ZDROWIE	• dba o higienę osobistą,• zna zasady racjonalnego odżywiania się,• dba o zdrowie własne i innych,• jest aktywny fizycznie,• analizuje zjawiska przyrodnicze i jest świadomy ich wpływu na życie i zdrowie człowieka.
RELACJE	• potrafi właściwie komunikować się z innymi osobami,• zna i przestrzega obowiązujące reguły,• nawiązuje i podtrzymuje relacje z rówieśnikami,• podejmuje działania na rzecz osób potrzebujących pomocy,• potrafi rozwiązywać konflikty i spory.
KULTURA	• uczestniczy w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego,• szanuje tradycje i kulturę własnego narodu oraz innych narodów,• szanuje symbole narodowe, uczestniczy w obchodach uroczystości państwowych,• zna hymn narodowy i szkolny,• zna wybrane dzieła literatury, architektury i sztuk plastycznych, należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kulturowego,• szanuje innych ludzi, niezależnie od m.in. ich religii, wyglądu, poziomu intelektualnego, wykonywanej pracy,• potrafi odróżnić dobro od zła,• jest aktywny, przedsiębiorczy i pomysłowy,• potrafi określić i rozwijać własne zainteresowania.

BEZPIECZEŃSTWO	• zna zasady BHP,• zna podstawowe zasady ruchu drogowego,• potrafi zachować się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych,• utrzymuje ład i porządek w miejscu nauki i zabawy,• potrafi korzystać z technologii informacyjno – komunikacyjnych (TIK),• jest świadomy zagrożeń wynikających z korzystania z multimedków,• potrafi bezpiecznie korzystać z narzędzi i urządzeń technicznych.

Klasa 0-III

Sfera rozwojowa	Obszar - zadanie	Cele ogólne
• Fizyczna • Psychiczna	<u>Zdrowie</u> – <i>edukacja zdrowotna</i>	• Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych; • Kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; • Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • Kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego; • Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • Kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
• Spoleczna • Psychiczna	<u>Relacje</u> – <i>kształtowanie postaw społecznych</i>	• Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się; • Rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;

		• Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
• Duchowa • Psychiczna	<u>Kultura – kształtowanie wartości, norm i wzorów zachowań</u>	• Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; • Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji; • Określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; • Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury; • Zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; • Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw; • Podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej; • Wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; • Budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów;

		• Przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; • Kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli, tradycji i rocznic narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną; • Kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; • Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;
• Fizyczna • Spoleczna	<u>Bezpieczeństwo</u> – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych; • Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno- komunikacyjnych; • Kształtowanie umiejętności właściwego korzystania z multimediiów; • Przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; • Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

b. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV – VIII (obszary, zadania, cele ogólne).

Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły ujęte w tym rozdziale będą realizowane zarówno na zajęciach z wychowawcą, jak i podczas zajęć przedmiotowych w każdym poziomie klasowym. Stanowią one kontynuację pracy z poprzedniego etapu edukacyjnego.

Klasa IV

Sfera rozwojowa	Obszar - zadanie	Cele ogólne
• Fizyczna • Psychiczna	<u>Zdrowie</u> – edukacja zdrowotna	• Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. • Inspirowanie uczniów do myślenia o własnej motywacji do działania, samodzielności i kreatywności. • Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. • Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny. • Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.
• Społeczna • Psychiczna	<u>Relacje</u> – kształtowanie postaw społecznych	• Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. • Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. • Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. • Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. • Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.
• Duchowa • Psychiczna	<u>Kultura</u> – kształtowanie wartości, norm i wzorów zachowań	• Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka. • Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, szacunku, szczerości i sprawiedliwego traktowania. • Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. • Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. • Kształtowanie postaw patriotycznych – tradycje, święta, rocznice narodowe.
• Fizyczna • Społeczna	<u>Bezpieczeństwo</u> – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. • Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. • Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych • Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. • Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.

Klasa V

Sfera rozwojowa	Obszar - zadanie	Cele ogólne
• Fizyczna • Psychiczna	<u>Zdrowie</u> – edukacja zdrowotna	• Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią. • Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. • Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości
• Spoleczna • Psychiczna	<u>Relacje</u> – kształtowanie postaw społecznych	• Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. • Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). • Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). • Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. • Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. • Kształtowanie umiejętności budowania relacji społecznych opartych na prawdzie, szacunku i szczerości.
• Duchowa • Psychiczna	<u>Kultura</u> – kształtowanie wartości, norm i wzorów zachowań	• Rozwijanie zainteresowań, pasji, innowacyjności i kreatywności uczniów. • Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. • Kształtowanie postaw patriotycznych poprzez udział w uroczystościach narodowych. • Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.
• Fizyczna • Spoleczna	<u>Bezpieczeństwo</u> – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. • Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. • Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. • Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu.

Klasa VI

Sfera rozwojowa	Obszar - zadanie	Cele ogólne
• Fizyczna • Psychiczna	<u>Zdrowie</u> – edukacja zdrowotna	• Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. • Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. • Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. • Doskonalenie i wzmocnianie zdrowia fizycznego.
• Społeczna • Psychiczna	<u>Relacje</u> – kształtowanie postaw społecznych	• Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. • Uważliwanie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). • Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. • Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. • Rozwijanie samorządności.
• Duchowa • Psychiczna	<u>Kultura</u> – kształtowanie wartości, norm i wzorów zachowań	• Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności oraz kreatywności i innowacyjności • Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. • Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają. • Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.
• Fizyczna • Społeczna	<u>Bezpieczeństwo</u> – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. • Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. • Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. • Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.

Klasa VII

Sfera rozwojowa	Obszar - zadanie	Cele ogólne
• Fizyczna • Psychiczna	<u>Zdrowie</u> – edukacja zdrowotna	• Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje. • Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. • Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. • Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. • Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.
• Społeczna • Psychiczna	<u>Relacje</u> – kształtowanie postaw społecznych	• Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający satysfakcję obydwu stron. • Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. • Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).
• Duchowa • Psychiczna	<u>Kultura</u> – kształtowanie wartości, norm i wzorów zachowań	• Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. • Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. • Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. • Umacnianie więzi ze społecznością lokalną. • Kształtowanie postaw patriotycznych poprzez organizację uroczystości związanych ze świętami, tradycjami i rocznicami narodowymi.
• Fizyczna • Społeczna	<u>Bezpieczeństwo</u> – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. • Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. • Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. • Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. • Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?

Klasa VIII

Sfera rozwojowa	Obszar - zadanie	Cele ogólne
• Fizyczna • Psychiczna	<u>Zdrowie</u> – edukacja zdrowotna	• Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią i kreatywnością. • Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. • Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. • Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. • Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.
• Społeczna • Psychiczna	<u>Relacje</u> – kształtowanie postaw społecznych	• Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. • Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. • Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa. • ukierunkowanie dotyczące dalszego kierunku kształcenia i wyboru zawodu.
• Duchowa • Psychiczna	<u>Kultura</u> – kształtowanie wartości, norm i wzorów zachowań	• Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. • Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. • Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. • Kształtowanie postaw patriotycznych poprzez organizację i udział w uroczystościach związanych z rocznicami, świętami i wydarzeniami narodowymi. • Doskonalenie umiejętności otwartego wyrażania myśli i mówienia prawdy, nie raniąc nikogo.
• Fizyczna • Społeczna	<u>Bezpieczeństwo</u> – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	• Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. • Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. • Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. • Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. • Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.

c. Treści i formy działań wychowawczo – profilaktycznych:

Indywidualna praca z uczniem zarówno zdolnym, jak i przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu polega na:

- rozpoznawaniu potrzeb wychowanka;
- zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu ukierunkowania oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych;
- dostosowywaniu wymagań do możliwości ucznia;
- stałym wspieraniu go w pracy - utwierdzaniu, że może i potrafi;
- nawiązaniu i utrzymywaniu współpracy z rodzicami.

Praca z klasą polega na:

- systematycznym diagnozowaniu potrzeb klasy;
- tworzeniu klasowego programu wychowawczego;
- realizowaniu tego programu podczas godzin wychowawczych, wycieczek i wyjść klasowych, imprez klasowych i szkolnych, pracy na rzecz szkoły i środowiska lokalnego.

Praca ze społecznością szkolną polega na:

- pomocy w tworzeniu samorządności uczniowskiej jako reprezentanta całej społeczności uczniowskiej;
- wspieraniu inicjatyw samorządu i pomocy w ich realizacji;
- zachęcaniu do podejmowania działań zarówno w szkole, jak i środowisku;
- zasięgnięciu opinii o ważnych dla szkoły sprawach;
- podejmowaniu wspólnych decyzji mających wpływ na życie szkoły.

Praca zespołu nauczycielskiego polega na:

- koordynacji działań w ramach realizacji projektów edukacyjnych;
- prowadzeniu systematycznych spotkań zespołu wychowawczego, zespołów przedmiotowych i nauczycielskich;
- uczestniczeniu w posiedzeniach rad pedagogicznych;
- podnoszeniu kwalifikacji zawodowych [dydaktycznych i wychowawczych] poprzez udział w konferencjach metodycznych, szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych.

Praca z rodzicami polega na:

- zachęcaniu do udziału w działaniach Trójek Klasowych oraz Rady Rodziców w celu współdecydowania o ważnych dla szkoły sprawach – w tym wyrażaniu opinii;
- utrzymywaniu z nimi częstych i systematycznych kontaktów w ramach: wywiadówek, dni otwartych, indywidualnych spotkań z poszczególnymi rodzicami, korespondencji drogą elektroniczną - dziennik elektroniczny,
- zapraszaniu rodziców do udziału w imprezach, zarówno klasowych, jak i szkolnych;
- wspieraniu rodziców w procesie wychowania dzieci w zależności od potrzeb – w formie prelekcji, pogadanek;
- zasięgnięciu się ich opinii na temat skuteczności prowadzonych działań – poprzez wypełnienie ankiet.

5. Strategia Ewaluacyjna Programu.

Ewaluacja to systematyczne zbieranie, analiza, interpretacja i wartościowanie danych o jakiejś działalności, jej planach, wynikach i uwarunkowaniach. Jej głównym zadaniem jest wspieranie rozwoju placówki, zapewnienie systematycznej informacji o postępie, wskazywanie kierunku potrzebnych zmian, angażowanie wszystkich podmiotów do współpracy.

Ewaluacja wewnętrzna programu wychowawczo – profilaktycznego to: przemyślane, zaplanowane i systematyczne działanie obejmujące opracowanie własnego systemu gromadzenia i opracowywania informacji oceniających działania szkoły, upublicznionych w postaci diagnoz, analiz, raportów i opinii, wykorzystywanych do doskonalenia jakości działań szkoły. Ma pomóc określić stopień osiągnięcia zamierzonych celów, pokazać efekty zrealizowanych działań, a także stwierdzić, czy sposób realizacji działań sprzyjał ich skuteczności.

Przystępując do procesu projektowania ewaluacji tego programu, uwzględniono następujące fazy postępowania:

1. Ustalenie obiektu ewaluacji.
2. Określenie celów obiektu ewaluacji.
3. Sformułowanie pytań kluczowych.
4. Określenie kryteriów ewaluacji.
5. Określenie metod badawczych.
6. Określenie próby badawczej.
7. Monitorowanie danych.
8. Określenie formy prezentacji danych.

Pierwszym obszarem ewaluacji będzie zbadanie funkcjonowania szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny na rok szkolny 2019/2020 został skonstruowany na podstawie wcześniejszych założeń, wyników badań ewaluacyjnych przeprowadzonych w roku szkolnym 2018/2019 oraz opinii wyrażonej przez Radę Rodziców. Ponadto w tworzeniu programu uwzględniono obowiązujące na bieżący rok szkolny kierunki polityki oświatowej państwa.

6. Rekomendacje do realizacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego w roku szkolnym 2019/2020:

1. Kontynuować i rozszerzać pracę wychowawczą i edukacyjną nad rozwijaniem postaw społecznych, obywatelskich i patriotycznych, opartych na prawdzie, szacunku i szczerości.
2. Umożliwiać rodzicom i nauczycielom uzyskiwanie aktualnej, specjalistycznej wiedzy na temat nowych zjawisk i zagrożeń (w tym związanych z uzależnieniami medialnymi, telefonami komórkowymi).
3. Zachęcać i umożliwiać rodzicom zdobywanie wiedzy na temat nowoczesnych i skutecznych metod wychowawczych.
4. Motywować rodziców do angażowania się w życie szkoły.
5. Zwiększyć liczbę zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień i bezpieczeństwa, prowadzonych metodami aktywnymi.
6. Zachęcać młodzież do większej pracy na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej poprzez aktywny udział w np. kołach zainteresowań, organizacjach młodzieżowych, wolontariacie.
7. W sposób planowy i profesjonalny wspomagać wzmacnianie więzi uczniów z rodzicami.
8. Prowadzić działania eliminujące zachowania agresywne i przestępcze poprzez psychoedukację oraz współpracę z instytucjami zewnętrznymi.
9. Rozwijać kompetencje uczniów w zakresie kreatywności i przedsiębiorczości.
10. Godziny wychowawcze przeznaczać wyłącznie na realizację tematyki z zakresu wychowania i profilaktyki (zgodnie z założeniami klasowych programów wychowawczych).